

pojem tisků volných s povinnými, kopírující tak otrocky vzor německý, při čemž však povinnost odváděti výtisky není dosti přesně definována, takže asi by zůstalo při nynější praxi labilní a škodlivé jak nakladatelům, tak i knihovnám. Velmi výstižně se ukazuje také na neudržitelný systém dosavadního odvádění povinných výtisků některým knihovnám, jako knihovně ministerského předsedy, ministerstva vnitra, Národního shromáždění, kdež se kupí materiál vyžadující obrovského finančního nákladu k zpracování, svázání, umístění atd., zatím co na př. universitní knihovny dostanou (a někdy — jde-li o publikace z jiné země — také nedostanou) pouze jediný exemplář hledané a stále vypůjčené knihy. Ovšem těžko lze si představit technické provedení autorova návrhu, jak a kam roztríditi povinné výtisky. Je to jen o důkaz více, jak nadbytečné jsou tyto knihovny a jak naléhavé je také řešení organizaci všech knihoven. Ostatně se nezdá, že by valně předložená osnova byla dána k posouzení jak knihovnickým odborníkům, tak právníckým odborníkům.

Ča.

Oprava. Ve článku »Spravedlnost a právo« v 1. čís. na str. 9 ř. 8. místo »nejoblíbenějšího« má státi »nejobecnějšího«, takže celá část věty zní: »tak na př. dříve neurčitý obrys daného slova nahradíme pojmem smlouvy a tu je, jak patrně, zase celá řada stupňů od nejobecnějšího vymezení až k nejkrajnějšímu formalismu (na př. římská mancipace) ...« Na téže str. řádek 10. od konce místo »užívati« má státi »užití«.

LITERATURA.

Dr. Adolf Merkl: Die Lehre von der Rechtskraft. (Entwickelt aus dem Rechtsbegriff. Eine rechtstheoretische Untersuchung) Leipzig u. Wien, 1923. Vyšlo ve Wiener staatwissenschaftliche Studien.

Problém právní moci jest jedním z palčivých problémů dnešní právní vědy zejména na poli správního práva. Všechny pokusy o jeho řešení zůstávaly stále jen pokusy, neboť autoři jejich neuvědomili si základní obecný problém, o nějž tu jde a metody, jimiž problém je řešitelný. Proto až dosud byl teorií soukromého práva znám pojem právní moci rozsudků (smírů a pod.) a teorií veřejného práva pojem právní moci aktů správních, ale oba tyto pojmy byly úplně odchylně vybudovány. Základní rozdíl mezi nimi ovšem je ten, že při právní moci v soukromoprávním smyslu nebylo otázky její existence, neboť procesní řády stanovily ji výslovně, kdežto v oboru práva správního pozitivní právo o věci mlčí i jest otázka, existuje-li právní moc ve správním právu vůbec. V tom je palčivé jádro problému právní moci, neboť v tomto bodě dosavadní odpovědi nikterak neuspokojovaly argumentující namnoze legislativně-politickými momenty a úvahami de lege ferenda pro a proti právní moci, kteréžto argumenty nemohou ovšem rozhodnouti zmíněnou alternativu.*) Těmto svým předchůdcům v řešení problému věnuje autor první díl své knihy. — On sám staví problém takto: otázka právní moci jest otázkou po trvání právní normy. Otázku tuto pak jest řešiti jednotně pro všechny právní normy. Zde věnuje autor větší partii svých výkladů vylíčení stupňovitého právního řádu, který se skládá z norem vyššího a nižšího druhu, z nichž vyšší norma podmiňuje nižší a nižší je aplikací vyšší a to stejně ať jde o poměr mezi ústavou a zákonem prostým nebo zákonem a nařízením nebo nařízením a konkrétním nálezem a pod. Není tedy zásadního rozdílu mezi tvorbou a aplikací práva, mezi zákony a nižšími normami právními. Proto též problém trvání normy je všude stejný. Nejvyšší normou je základní, počáteční nepsaná norma (Ursprungsnorm) stanovící, kdo v tom kterém státě vydává normy nejbliže nižší (ústavní a prosté zákony). Tato jest absolutně nezměnitelnou.

*) Tomuto tematiku věnován byl článek A. Procházky v tomto časopise roč. IV. str. 81 un.